

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej		Kod przedmiotu		C.-PwPOZ				
Kierunek studiów		Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia		praktyczny								
Poziom studiów		Pierwszego stopnia								
Specjalność										
Forma studiów		stacjonarny								
Semestr studiów		II								
Tryb zaliczenia przedmiotu		Zaliczenie		Liczba punktów ECTS				Sposób ustalania oceny z przedmiotu		
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze		Całkowita	3,25	Zajęcia kontaktowe	2,75		Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	2,25
		Całkowita	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %	
Wykład		15	15	Zaliczenie – sprawdzian pisemny - krótkie ustrukturyzowane pytania lub test jednokrotnego wyboru lub sprawdzian ustny					40%	
Zajęcia praktyczne		20	20	Zaliczenie - sprawdzian praktyczny					30%	
Praktyka zawodowa		40	40	Zaliczenie - sprawdzian praktyczny					20%	
Praca własna studenta		15	0	Zaliczenie- praca pisemna - projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarstwa wraz z przeglądem piśmiennictwa.					10%	
Razem:		90	75						Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)						Efekty kierunkowe	Formy zajęć	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:										
Wiedza	1.	Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomysłnym rokowaniu;						C.W8	wykład, praca własna studenta	
	2.	Zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta;						C.W9	wykład, praca własna studenta	
	3.	Udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;						C.W11	wykład	
	4.	Koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;						C.W13	wykład	
	5.	Organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;						C.W16	wykład	
	6.	Warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej;						C.W17	wykład	
	7.	Metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;						C.W18	wykład, praca własna studenta	
	8.	Zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;						C.W19	wykład, praca własna studenta	
	9.	Szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;						C.W20	wykład	
	10.	Standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;						C.W21	wykład	
	11.	Procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;						C.W22	wykład	

	12.	Pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy;	C.W29	wykład
	13.	Systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich;	C.W52	wykład
	14.	Zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia;	C.W55	wykład
	15.	Podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	C.W32	wykład
	16.	Zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki;	C.W35	wykład
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:				
Umiejętności	1.	Stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
	2.	Gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	C.U2	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	Ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	C.U3	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	Dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich;	C.U5	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
	5.	Wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;	C.U6	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	Wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	C.U10	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	7.	Pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	C.U11	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	8.	Wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	C.U12	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	9.	Przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej;	C.U14	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	10.	Obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;	C.U15	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	11.	Wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	C.U16	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	12.	Wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliznie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;	C.U18	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	13.	Rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;	C.U19	zajęcia praktyczne,

				praktyka zawodowa
14.	Zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	C.U22		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
15.	Wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;	C.U25		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
16.	Wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	C.U35		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
17.	Założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
18.	Usunąć szwy z rany;	C.U39		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
19.	Prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	C.U40		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
20.	Udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	C.U41		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
21.	Oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	C.U45		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
22.	Ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;	C.U46		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
23.	Implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;	C.U50		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
24.	Planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;	C.U51		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta
25.	Przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	C.U52		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
26.	Uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	C.U53		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
27.	Udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	C.U54		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
28.	Oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	C.U55		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
29.	Dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	C.U58		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
30.	Wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	C.U70		zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa, praca własna studenta

	31.	Posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	C.U76	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	32.	Wykorzystać wybrane narzędzia sztucznej inteligencji;	SI.U.3.d	zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:				
Kompetencje społeczne	1.	Kierowanie się dobrem pacjenta, poszanowanie godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	KS.1	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	2.	Przestrzeganie praw pacjenta i zasad humanizmu;	KS.2	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	Samodzielne i rzetelne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzeganie wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS.3	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	Ponoszenie odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS.4	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	Zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	KS.5	wykład, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	Przyjęcie odpowiedzialności i przestrzegania określonych zasad przy korzystaniu ze sztucznej inteligencji;	SI.K.2.d	wykład, zajęcia praktyczne,
	7.	Przestrzegania norm etycznych prowadzenia przedsiębiorstwa;	PPiZDG.K.2.d	wykład, zajęcia praktyczne,
	8.	Identyfikacji znaczenia przedsiębiorczych zachowań;	PPiZDG.K.3.d	wykład, zajęcia praktyczne,

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych.
Tematyka zajęć	
<p>Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ) – struktura organizacyjna i kompetencje pielęgniarki. Profesjonalna komunikacja z pacjentem i rodziną w praktyce pielęgniarstwa POZ. Teorie pielęgniarstwa w pracy pielęgniarstwa POZ. Opieka pielęgniarstwa wobec pacjenta z deficytem samoopieki, zaburzeniem komfortu oraz problemami psychoruchowymi. Kompetencje pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, położnej oraz pielęgniarstwa szkolnej. Wizyta domowa – zasady organizacji, etapy realizacji, dokumentacja i bezpieczeństwo pracy pielęgniarstwa POZ. Profilaktyka i promocja zdrowia w praktyce pielęgniarstwa POZ.</p>	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Zajęcia praktyczne	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne warunkach rzeczywistych
Tematyka zajęć	
<p>Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie studentów z topografią przychodni oraz obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Organizacja pracy w POZ. Struktura i zakres świadczeń zdrowotnych w POZ. Omówienie dokumentacji obowiązującej w POZ. Komunikacja z pacjentem w pracy pielęgniarstwa POZ. Teorie pielęgniarstwa wykorzystywane w pracy pielęgniarstwa POZ. Kompetencje pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej, położnej i pielęgniarstwa w środowisku nauczania i wychowania. Wykonywanie i interpretacja pomiarów antropometrycznych u pacjenta dorosłego w gabinecie pielęgniarstwa POZ. Wykonywanie i interpretacja pomiarów antropometrycznych u pacjenta dorosłego w gabinecie pielęgniarstwa POZ.</p>	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praktyka zawodowa	Metoda sytuacyjna, ćwiczenia praktyczne
Tematyka zajęć	
<p>Zapoznanie się z zasadami ergonomii i obowiązującymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Ocena stanu zdrowia pacjentów. Prowadzenie badania i pomiary w ocenie stanu zdrowia pacjenta. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych. Asystowanie przy czynnościach medycznych wykonywanych u pacjenta w gabinecie zabiegowym. Branie udziału w leczeniu pacjentów - podawanie leków zgodnie ze zleceniem lekarskim różnymi drogami, obserwowanie tolerancji leczenia farmakologicznego. Promowanie zdrowego stylu życia, – współuczestniczenie w badaniu dziecka zdrowego i chorego. Rejestrowanie dziecka w poradni dzieci zdrowych i dzieci chorych. Wykonywanie pomiarów antropometrycznych, RR, glikemii i badania EKG. Kształtowanie prawidłowej postawy społecznej wobec dzieci niepełnosprawnych. Uczestniczenie studenta razem z pielęgniarką środowiskową w wizytach środowiskowych.</p>	

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Praca własna studenta	Metoda projektu, praca z tekstem: projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), analiza wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej.
Tematyka zajęć	
<p>Temat 1 Projekt procesu pielęgnowania pacjenta z deficytem samoopieki w podstawowej opiece zdrowotnej – analiza przypadku Zakres: charakterystyka pacjenta (wiek, stan zdrowia, sytuacja życiowa), identyfikacja deficytów samoopieki, zaburzonego komfortu i potrzeb zdrowotnych, sformułowanie diagnoz pielęgniarstwa (ICNP/NANDA), zaplanowanie i opis działań pielęgniarstwa, oczekiwane efekty interwencji, refleksja nad rolą pielęgniarstwa POZ w poprawie jakości życia pacjenta.</p> <p>Temat 2 Ocena środowiska zamieszkania pacjenta jako element planowania opieki pielęgniarstwa w POZ Zakres: opis środowiska rodzinnego, mieszkaniowego i społecznego pacjenta, identyfikacja czynników ryzyka zdrowotnego i zasobów wspierających, ocena wpływu środowiska na stan zdrowia pacjenta (np. choroby przewlekłe, styl życia), propozycja planu opieki pielęgniarstwa z uwzględnieniem środowiska, rola pielęgniarstwa w edukacji pacjenta i jego rodziny.</p> <p>Temat 3 Rola pielęgniarstwa POZ w koordynowaniu procesu udzielania świadczeń zdrowotnych – studium przypadku</p>	

Zakres: przedstawienie przypadku pacjenta wymagającego opieki skoordynowanej (np. pacjent z chorobą przewlekłą), opis działań pielęgniarki w zakresie diagnozowania potrzeb, planowania opieki i koordynacji świadczeń, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym (lekarz, fizjoterapeuta, psycholog, dietetyk), identyfikacja trudności w koordynacji opieki i sposoby ich rozwiązania, ocena efektów podjętych działań w opiece nad pacjentem.

Literatura podstawowa:

1.	Mariola Pietrzak, Barbara Knoff, Tomasz Kryczka: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021
2.	Małgorzata Paszkowska: Pielęgniarka w systemie ochrony zdrowia w Polsce. Wydawnictwo Difin 2025
3.	Barbara Ślusarska, Ludmiła Marcinowicz, Katarzyna Kocka: Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019
4.	Mariola Pietrzak, Beata Ostrzycka, Zofia Sienkiewicz: Porada pielęgniarki w podstawowej opiece zdrowotnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022

Literatura uzupełniająca:

1.	Jolanta Lewko, Bożena Ewa Kopcych: Procedury leczniczo- pielęgnacyjne w opiece środowiskowej i długoterminowej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2020
2	Paweł Chruściel, Wiesława Ciechaniewicz Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018
3	Program Szczepień Ochronnych – aktualne wytyczne GIS.
4	Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej. Dz.U. 2024, poz. 799 z późn. zm.
5	Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej. Dz.U. 2024, poz. 146 z późn. zm.